

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. balandžio 15 d.
(OR. en, de)

Tarpinstitucinė byla:
2016/0280(COD)

7986/19
ADD 1 REV 2

CODEC 814
PI 61
RECH 196
EDUC 183
COMPET 290
AUDIO 54
CULT 59
DIGIT 66
TELECOM 152

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinųjų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 96/9/EB ir 2001/29/EB, projektas (pirmasis svarstymas) <ul style="list-style-type: none">– Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas– Pareiškimai

Bendras Nyderlandų, Liuksemburgo, Lenkijos, Italijos ir Suomijos pareiškimas

Šios direktyvos tikslai – užtikrinti, kad vidaus rinka veiktų sklandžiau, ir skatinti inovacijas, kūrybiškumą, investicijas ir naujo turinio gamybą, be kita ko, skaitmeninėje aplinkoje. Signatarai pritaria šiems tikslams. Skaitmeninės technologijos iš esmės pakeitė turinio kūrimo, platinimo ir prieigos prie jo būdus. Teisės aktų sistema turi atspindėti šiuos pokyčius ir jiems suteikti gairių.

Tačiau, mūsų nuomone, galutinis direktyvos tekstas nepadeda tinkamai pasiekti minėtų tikslų. Manome, kad dabartinė direktyva bendrajai skaitmeninei rinkai yra žingsnis atgal, o ne pirmyn.

Visų pirma apgailestaujame, kad direktyva neužtikrinama tinkama teisių turėtojų apsauga ir ES piliečių bei bendrovių interesų pusiausvyra. Todėl kyla pavojus, kad inovacijos bus ne skatinamos, o joms bus trukdoma ir bus daromas neigiamas poveikis Europos bendrosios skaitmeninės rinkos konkurencingumui.

Be to, manome, kad direktyvoje trūksta teisinio aiškumo, dėl jos daugeliui atitinkamų suinteresuotųjų subjektų atsiras teisinio netikrumo ir ji gali varžyti ES piliečių teises.

Todėl negalime sutikti su siūlomu direktyvos tekstu.

Estijos pareiškimas

Estija visada pritarė direktyvos tikslui, t. y. geresnei prieigai prie turinio internete, pagrindinių išimčių veikimui skaitmeninėje ir tarpvalstybinėje aplinkoje bei geresniam ir subalansuotam autorių teisių prekyvietės veikimui.

Tačiau Estija mano, kad galutiniame direktyvos tekste nepasiekta pakankama įvairių interesų pusiausvyra visais aspektais.

Be to, Estijoje neseniai įvyko parlamento rinkimai, ir mūsų naujoji vyriausybė bei parlamentas neturėjo galimybės pateikti savo pozicijos dėl galutinio kompromisinio teksto.

Vokietijos pareiškimas

1. Vokietijos Federalinė Vyriausybė pritaria siūlomai Direktyvai dėl autorių teisių ir gretutinių teisių bendrojoje skaitmeninėje rinkoje (toliau – direktyva), išdėstyta redakcija, parengta pagal 2019 m. vasario 13 d. trišaliame dialoge pasiektą kompromisą, kadangi reforma apskritai atliekami skubiai reikalingi pasenusios Europos teisinės sistemos, pavyzdžiui, nuostatų dėl tekstų ir duomenų gavybos, kūrinų, kuriais nebeprekiuojama, ir atlikėjams taikomos sutarčių teisės, koregavimai.

2. Tuo pat metu Vokietijos Federalinė Vyriausybė apgailestauja, kad nepavyko susitarti dėl tokios įkėlimo platformų autorių teisių atsakomybės sąvokos, kuriai galėtų plačiai pritarti visos šalys. Egzistuoja plataus masto sutarimas, kad kūrėjai turėtų dalyvauti naudojant jų sukurtą turinį įkėlimo platformose. Tačiau visų pirma dėl šios direktyvos 17 straipsnyje numatytos pareigos užtikrinti saugomo turinio nuolatinį galutinį pašalinimą ir algoritmais pagrįstus sprendimus (įkėlimo filtrai), kurie greičiausiai bus taikomi šiame kontekste, buvo pareikštos rimtos išlygos ir Vokietijos visuomenė ją plačiu mastu kritikavo. Be to, 2019 m. kovo 26 d. įvykęs balsavimas Europos Parlamente atskleidė, kad egzistuoja milžiniška praraja tarp siūlomos direktyvos rėmėjų ir kritikų.
3. Dėdami pastangas daugiausia dėmesio skiriame atlikėjams, autoriams ir galiausiai visiems kūrėjams, kurie natūraliai naudojami naujomis priemonėmis, kurias kūrybiniam darbui teikia skaitmeninimas ir junglumas. Vokietijos Federalinė Vyriausybė, žinoma, neabejoja tuo, kad reikia pasirūpinti kūrybinio darbo apsauga internete ir užtikrinti, kad kūrėjai gautų tinkamą atlygį už tokį darbą.
4. Pagal 17 straipsnio 10 dalį Europos Komisija turi vesti dialogus su visomis atitinkamomis suinteresuotųjų subjektų grupėmis tam, kad parengtų 17 straipsnio taikymo gaires. Toje nuostatoje aiškiai reikalaujama išlaikyti pusiausvyrą tarp pagrindinių teisių ir galimybės naudoti saugomą turinį įkėlimo platformose nepažeidžiant teisinių leidimų. Todėl Vokietijos Federalinė Vyriausybė daro prielaidą, jog šis dialogas pagrįstas principu, kad turi būti garantuotas tinkamas atlygis kūrėjams, užkirstas kelias įkėlimo filtrams, kai tai įmanoma, užtikrinta saviraiškos laisvė ir apsaugotos naudotojų teisės. Vokietijos Federalinė Vyriausybė tikisi, kad šio dialogo metu bus susitarta dėl vienodo taikymo visoje Sąjungoje, kadangi fragmentiškas įgyvendinimas 27 nacionaliniais variantais nebūtų suderinamas su Europos bendrosios skaitmeninės rinkos principais. Remdamasi šiuo pareiškimu Vokietijos Federalinė Vyriausybė minėtame dialoge dalyvaus.

5. Jeigu šiame kontekste apskritai bus taikomi techniniai sprendimai, privaloma laikytis Bendrojo duomenų apsaugos reglamento duomenų apsaugos reikalavimų, o ES turėtų skatinti atvirojo kodo technologijų su atvirosiomis sąsajomis (API) plėtojimą. Atvirojo kodo programinė įranga garantuoja skaidrumą, o atvirosios sąsajos užtikrina sąveikumą ir standartizavimą. Tai gali užkirsti kelią dominuojančią padėtį rinkoje užimančioms platformoms toliau konsoliduoti savo įtaką rinkoje pasitelkiant savo nustatytą filtravimo technologiją. Tuo pat metu ES privalo kurti koncepcijas, kurias pasitelkus būtų kovojama su *de facto* autorinių teisių registru, kurį turėtų dominuojančią padėtį rinkoje užimančios platformos, taikant viešas, skaidrias pranešimo procedūras.
6. Visų pirma direktyvos 2 straipsnio 6 dalyje išdėstyti reikalavimai turi būti išnagrinėti ir paaiškinti, kadangi tos taisyklės skirtos tik toms dominuojančią padėtį rinkoje užimančioms platformoms, kurios suteikia prieigą prie didelio kiekio įkeltų autorių teisių saugomų kūrinių ir kurių komercinis verslo modelis grindžiamas būtent tokia praktika, t. y. tokioms paslaugoms, kaip „YouTube“ arba „Facebook“. Tuo pat metu aiškiai pareikšime, kad tokios paslaugos kaip „Wikipedia“, universitetų duomenų saugyklos, tinklaraščiai ir forumai, programinės įrangos platformos, pavyzdžiui, „Github“, specializuoti pasiūlymai, nesisiejantys su kūrybos sektoriumi, pranešimų siuntimo paslaugos, pavyzdžiui, „WhatsApp“, pardavimo portalai ar debesijos paslaugos nėra platformos, kaip apibrėžta 17 straipsnyje. Taip pat užtikrinsime išimtį startuoliams.
7. Be to, akivaizdu, kad ateityje įkėlimo platformos turėtų ir toliau veikti kaip nemokami, necenzūruojami pilietinei visuomenei skirti komunikacijos kanalai. 17 straipsnio 7 ir 8 dalyse šiuo atžvilgiu numatoma, kad įkėlimo platformoms taikomos apsaugos priemonės negali trukdyti naudotis saugomu turiniu, kai tai leistina. Mums tai itin rūpi, kadangi įkėlimo platformos taip pat yra atspirties taškas kūrėjams ir leidžia jiems pasiekti pasaulinę auditoriją be leidėjo ar kažkokio ženklo.

8. Turi būti siekiama užtikrinti, kad įkėlimo filtro priemonė taptų iš esmės nereikalinga. Kiekvienas nuolatinis galutinio turinio pašalinimo mechanizmas (įkėlimo filtras) turi atitikti proporcingumo principą. Visų pirma būtų galima apsvarstyti galimybę taikyti procedūrinės garantijas, pavyzdžiui, kai naudotojai praneša, kad jie teisėtai įkelia trečiųjų šalių turinį. Šiais atvejais ištrinti turinį būtų leidžiama ne automatiškai, o tik žmogui atlikus patikrinimą. Tuo pačiu metu nuosavybės teisė į bet kurį turinį, kuris turi būti pašalintas, turėtų būti pakankamu mastu įrodyta, nebent informacija būtų gauta iš patikimo pranešėjo. Bet kuriuo atveju platformos turi garantuoti galimybę lengvai naudotis skundų nagrinėjimo mechanizmu, pagal kurį ginčytini atvejai būtų sprendžiami veiksmingai ir kuo greičiau.
9. Be to, įkėlimo platformose laikomu saugomu turiniu leidžiama nemokamai naudotis kritikos ar recenzijų, karikatūrų, parodijų arba pastišo tikslais, arba netgi citavimo apribojimų kontekste. Tokiais atvejais teisių turėtojas vis tiek nepatiria jokių ekonominių nuostolių. Visiems kitiems naudojimo atvejams platformos turėtų įgyti licencijas, jeigu jas galima gauti palyginti lengvai ir už sąžiningą mokestį. Išnagrinėsime, kaip, taikant tiesioginius mokėjimo prašymus, būtų galima garantuoti sąžiningą kūrėjų dalyvavimą gaunant tokias pajamas iš licencijų, be kita ko, tais atvejais, kai ženklui, leidėjui arba gamintojui suteiktos išimtinės teisės. Taip pat būtina garantuoti tinkamą atlygį už bet kokį naują turinį, kuris sukuriamas įkėlimo platformose ir naudojamas komerciniais tikslais. Visų pirma už naudojimą įkėlimo platformose gaunamos pajamos, kurios yra pageidaujamos dėl politinių priežasčių, turi taip pat pasiekti pačius kūrėjus.

10. 17 straipsniu siekiama pinigine verte išreikšti saugomo turinio naudojimą įkėlimo platformose ir užtikrinti tinkamą ir teisingą atlygį autoriams ir atlikėjams. Vokietijos Federalinė Vyriausybė pritaria šiam tikslui. Pagal europinį kompromisą pasirinktas metodas šiam tikslui pasiekti yra licencijų teikimas. 17 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad siekdamos įvykdyti savo pareigas įkėlimo platformos turi „dė[ti] visas pastangas“ licencijoms gauti. Tai bus itin svarbu įgyvendinant šią nuostatą. Turi būti rasti praktiškai įvykdomi sprendimai, kaip gauti licencijas. Platformoms negalima nustatyti reikalavimų, kurių būtų neįmanoma įgyvendinti praktiškai, tačiau būtina užtikrinti, kad pastangos gauti licencijas būtų susietos su sąžiningais pasiūlymais suteikti atlygį.
11. Siekiant išspręsti šį klausimą – kaip būtų galima, kiek įmanoma, turėti licencijas dėl viso įkėlimo platformose laikomo turinio, – autorių teises reglamentuojančioje teisėje numatytas ne tik tradicinis individualių licencijų teikimas, bet ir daug kitų mechanizmų (pvz., išimtys ir apribojimai, galbūt sujungti su teisėmis į atlygį, galimybė išimtinės teises paversti teisėmis į atlygį, pareiga sudaryti sutartis pagrįstomis sąlygomis ir kūrėjų asociacijų, pavyzdžiui, kolektyvinio administravimo asociacijų, dalyvavimas).
12. Federalinė Vyriausybė patikrins visus šiuos modelius. Jeigu paaiškėtų, kad dėl įgyvendinimo atsirado saviraiškos laivės apribojimas, arba jeigu pirmiau išdėstytoms gairėms atsirastų kliūčių pagal ES teisę, Federalinė Vyriausybė sieks užtikrinti, kad būtų ištaisyti autorių teises reglamentuojančioje ES teisėje nustatyti trūkumai.